

Minister Zdrowia

Warszawa, 2019-02-18

ZPP.073.15.2019.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2019 -02- 20
ZAL.	NR .....

Pan
Stanisław Trociuk
Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo o numerze III.502.4.2018.JA, z dnia 1 lutego 2019, dotyczące osób z niepełnosprawnością intelektualną dotkniętych kryzysem psychicznym Ministerstwo Zdrowia uprzejmie prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Ministerstwo Zdrowia podtrzymuje wyjaśnienia zawarte w piśmie przekazanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W zależności od stanu zdrowia osoby te mają możliwość korzystania z instytucji pomocy społecznej (takich jak opisane w piśmie MRPiPS domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, klub samopomocy, mieszkania chronione) lub podmiotów systemu ochrony zdrowia, realizujących świadczenia w warunkach stacjonarnych, dziennych lub ambulatoryjnych. Zasady dotyczące postępowania leczniczego – m.in. zasad przyjęcia do szpitali psychiatrycznych oraz domów opieki społecznej są regulowane Ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878). Ustawa ta stwierdza między innymi, że: *Osoba, której zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb*

życiowych, może być poddana badaniu psychiatrycznemu również bez jej zgody, a osoba małoletnia lub ubezwłasnowolniona całkowicie – także bez zgody jej przedstawiciela ustawowego. (Art. 21 ust. 1) W razie potrzeby lekarz przeprowadzający badanie zarządza bezzwłocznie przewiezienie badanego do szpitala. Przewiezienie takiej osoby z zastosowaniem przymusu bezpośredniego następuje w obecności lekarza, pielęgniarki lub zespołu ratownictwa medycznego. (Art. 21 ust. 3)

Osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej. (Art. 38 ust. 1).

Zdając sobie sprawę z problemów z dotykające osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz konieczności poprawy dostępu do świadczeń z dziedziny psychiatrii, Ministerstwo Zdrowia prowadzi prace nad poprawą systemu ochrony zdrowia psychicznego. Wśród zadań wymienionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, za szczególnie istotne uznaje się upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej m.in. poprzez tworzenie warunków do rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego. Stopniowe przechodzenie z modelu „azyłowego”, opierającego się na izolowaniu osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego w dużych szpitalach psychiatrycznych na model środowiskowy, jest zgodne z kierunkami reform psychiatrii dokonującymi się w państwach rozwiniętych. Mając na uwadze jedno z najistotniejszych zadań wymienionych w nowej edycji Programu jakim jest upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w chwili obecnej strategicznym dla Ministerstwa Zdrowia zadaniem jest pilotażowy program psychiatrii środowiskowej w ramach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Także system ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży wymaga wsparcia i reformy. Działania podejmowane w zakresie poprawy opieki psychiatrycznej dla tej grupy pacjentów oraz główne kierunki projektowanych reform zostały opisane w piśmie skierowanym do Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 11 stycznia 2019 (nr ZPP.073.5.2019).

Wobec powyższego nie można się zgodzić z wyrażonym w piśmie przekonaniem, że w systemie brak jest jednostek które w sytuacji zwolnienia osoby z Krajowego Ośrodka Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich przejęłyby kompleksową i całodobową opiekę oraz leczenie w sytuacjach kryzysowych.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia pragnie zwrócić uwagę, że zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym KOPSN w Garwolinie w skład zespołu leczniczo- rehabilitacyjnego Ośrodka wchodzi pracownik socjalny, do którego obowiązków należy m.in. kontakt z instytucjami, służbami i organizacjami w sprawach pacjentów oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych pacjentów (Par. 29 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego KOPSN w Garwolinie¹).

Ministerstwo Zdrowia zapewnia o ciągłych pracach na rzecz usprawnienia funkcjonowania całego systemu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Jednocześnie biorąc pod uwagę wyżej wymienione argumenty Ministerstwo nie przewiduje na obecnym etapie tworzenia nowych instytucji zajmujących się osobami opuszczającymi KOPSN w Garwolinie.

Z poważaniem,

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSKARBETARZ STANU
Zbigniew J. Król

---

¹ Regulamin dostępny na stronie: www.kopsn.pl